



RAN - 1801000101010003 - 5

RAN-1801000101010003-5

First Year B.A. (Sem. I) Examination

March / April - 2019

Gujarati : Gadhya : Kruti (Vananchal)

Foundation Course in Gujarati

(Bhasha Sahitya Kaushlya - 1)

&

Foundation Course in Gujarati

Gujarati - I

Pratyayan Kaushlya - I

પ્રત્યાયન કૌશલ - 1

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

First Year B.A. (Sem. I)

Name of the Subject :

Foundation Course in Gujarati

Subject Code No.: 1801000101010003-5

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

RAN-1801000101010003

પ્ર.૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)

(૧૦)

- જયંત પાઠકના કોઈ પણ ચાર કાવ્ય સંગ્રહોનાં નામ આપો.
- જયંત પાઠકને સાહિત્યક્ષેત્રે કયા કયા પુરસ્કારો મળ્યા હતા?
- જયંત પાઠકનાં કોઈ પણ ત્રણ વિવેચનસંગ્રહોનાં નામ આપો.

RAN-1801000101010003-5]

[1]

[P.T.O.]

P0213-P0215

૪. 'વનાંચલ' માં જંગલના કયા કયા વૃક્ષોનો ઉલ્લેખ લેખકે કર્યો છે?
૫. જયંત પાઠકના ગામમાં કયા કયા સમાજના લોકો રહેતા હતા?
૬. જયંત પાઠકને સાતેય વહાણ ડૂબી ગયાની નિરાશાનો અનુભવ ક્યારે થઈ આવતો હતો?
૭. આદિવાસી પ્રજા કોના ડરથી વધુ ભયભીત રહેતી હતી?
૮. જયંત પાઠકના મોટાભાઈનાં વ્યક્તિત્વનો પરિચય આપો.

પ્ર.૨ જયંત પાઠકની સર્જકપ્રતિભાને ઘડનારાં પરિબળો દર્શાવીને એમની સાહિત્ય સેવાનો પરિચય આપો. (૧૩)

અથવા

ગુજરાતી આત્મચરિત્રની વિકાસરેખાનું આવેખન કરી તેમાં 'વનાંચલ' નું સ્થાન સ્પષ્ટ કરો.

પ્ર.૩ 'વનાંચલ'માં નિરૂપાયેલાં વ્યક્તિચિત્રોનાં અનુલક્ષમાં શૈશવકાળે લેખક ઉપર પ્રભાવ પાડનારાં કેટલાંક મહત્વનાં પાત્રોનો પરિચય આપો. (૧૩)

અથવા

'વનાંચલ' સ્મૃતિકથાને આધારે લેખકના શૈશવનાં સંસ્મરણોને તાદ્રશ કરો.

પ્ર.૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) (૦૮)

૧. 'વનાંચલ' માં દીનદીન દલિત-પીડિત આદિવાસી પ્રજાનું શોષણ કરતા દેશી રાજ્યના અમલદારો.
૨. 'વનાંચલ'માં લેખકની ગદ્યશૈલી.

(બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. (ગમે તે બે) (૦૬)

૧. 'ભણશો તો આમ સિગરામમાં ફરશો ને અમલદારી કરશો.'
૨. 'ભરામણનું દેવું સાથે રાખીએ તો નરકમાં પડીએ.'
૩. 'દવા તો હારી પણ આ કાગળિયાં ચાવવાનાં ની ગમે.'
૪. 'બેટા અંદર રામનું નામ લખવાનું તારા બાપુ એમ જ કરતા એ જ એમનાં જાદુ મંતર.'

RAN-1801000101010005

Foundation Course in Gujarati

Gujarati - I

Pratyayan Kaushlya - I

પ્રત્યાયન કૌશલ - 1

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)

- (૧) વ્યવહારની ભાષા અને સાહિત્યની ભાષા વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવો.
- (૨) નિબંધની ભાષા કેવી હોવી જોઈએ ?
- (૩) લલિતેતર નિબંધમાં કયા વિષયવસ્તુ આધારિત નિબંધો જોવા મળે છે?
- (૪) વિચાર વિસ્તાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની ચાર બાબતો જણાવો.
- (૫) સંક્ષેપલેખન લખાઈ ગયા બાદ ધ્યાનમાં રાખવાના ચાર મુદ્દાઓ લખો.
- (૬) બે વિરોધી અર્થ ધરાવતી કહેવતો જણાવો.
- (૭) રૂઢિપ્રયોગ એટલે શું?
- (૮) 'નાક' શબ્દ ઉપરનાં ચાર રૂઢિપ્રયોગ લખો.

પ્ર-૨ સાહિત્યની ભાષા અને વ્યવહારની ભાષા વચ્ચેનો તફાવત વિસ્તારથી સમજાવો. (૧૩)

અથવા

પ્ર-૨ કોઈપણ બે વિચાર વિસ્તાર કરો.

- (૧) વિપત પડે ન વલખીએ વલખે વિપત ન જાય
વિપતે ઉદમ કિજીયે ઉદમ વિપતને ખાય
- (૨) હા, પસ્તાવો વિપુલ ઝરણું સ્વર્ગથી ઊતર્યું છે.
પાપી તેમાં ડૂબકી દઈને પુણ્યશાળી બને છે.
- (૩) મને આ જોઈને હસવું હજારોવાર આવે છે;
પ્રભુ ! તારા બનાવેલા, તને આજે બનાવે છે !
- (૪) અંધ ને અજ્ઞ એ બેમાં ઓછો શાપિત આંધળો
એકાંગે પાંગળો અંધ, અજ્ઞ સર્વાંગે પાંગળો.

પ્ર-૩ કોઈપણ એક વિશે નિબંધ લખો.

(૧૩)

- (૧) મારી પ્રિય સાહિત્યકૃતિ
- (૨) નારી તું નારાયણી
- (૩) આધુનિક વિદ્યાર્થીજીવન
- (૪) મારા સ્વપનનું ભારત

પ્ર - ૪ (અ) કોઈપણ એક પરિચ્છેદનો સારાંશ લખો અને તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

(૧૩)

- (૧) વૃક્ષો અન્યના સુખ માટે છાંયડો આપે છે. પોતે તાપમાં તપીને અને અસહ્ય ગરમી વેઠીને બીજાને ફળ આપે છે. પરોપકારી મનુષ્ય એવા જ હોય છે. જો નાશવંત કાયાનો ઉપયોગ પરોપકારાર્થે ન થવાનો હોય તો તેની ઉપયોગિતા શી ? સુખડ જેમ વધારે ઘસાય તેમ વધારે સુવાસ આપે. શેરડી જેમ વધારે પિલાય તેમ વધારે રસ આપે. સોનું જેમ વધારે ઘસાય તેમ વધારે ચળકાટ ધારણ કરે. ઉદાર મનુષ્યો પ્રાણાન્તે પણ પોતાના સદ્ગુણો ત્યજતા નથી. જગત તેમની સ્તુતિ કરે કે ન કરે તેઓ શ્રીમંત હો કે ગરીબ હો, તેઓ અલ્પાયુ હો કે દીર્ઘાયુ હો, તેઓ ગમે તે સ્થિતિમાં હો, પરંતુ તેઓ પોતાના માર્ગમાંથી ચલિત થશે નહિ. જે બીજાને માટે જીવતો નથી, તેનું જીવન નિરર્થક છે. જીવવા ખાતર જીવવું એ તો કાગડા કૂતરાનું જીવન જેઓ સૃષ્ટિના કલ્યાણમાં પ્રાણ પાથરે છે તેઓ પોતાનું જીવન સાર્થક કરે છે.

- પં. સુખલાલજી

અથવા

- (૨) આ પ્રમાણે સાહિત્યની અસર જીવન ઉપર ઘણી જ વિશાળ ઊંડી અને ચિરસ્થાયી પડે છે. જેમ જીવન સાહિત્યને ઉત્પન્ન કરે છે. તેમ સાહિત્ય જીવનનો ફેલાવો કરે છે. ઘરે ઘરે જીવનની લ્હાણી કરે છે અને પરિણામે જીવનમાં મહાઅદ્ભૂત સામર્થ્ય લાવી મુકે છે. જીવનના ઘણાખરા અંશો સાહિત્યમાં ઊતરી શકે છે, અને તેમ હોવાથી જીવન અને સાહિત્યનો સંબંધ બિંબ-પ્રતિબિંબ સરખો કહીએ તો ચાલી શકે. જીવનનાં વિરોધી તત્વો જડતા, નીચતા, પશુતા એ સર્વેને સાહિત્ય ઓળખી શકે છે, તેમની છબી ચીતરી શકે છે, અને કુશળ કારીગરની હસ્તીમાં તેમની યથાર્થ ભયાનકતા, નિરર્થકતા અને વિવિધતાપણું જગતને માર્ગદર્શક થઈ પડે છે. આ પ્રમાણે સાહિત્યનો વિષય હરકોઈ વસ્તુ, હરકોઈ સંસ્થા અથવા હરકોઈ વિચાર હોઈ શકે. જીવનની સઘળી બાજુ - કાળી તેમજ ધોળી - સાહિત્યમાં ઊર્મિ અને કલાની બે પાળ વચ્ચે આવી શકે છે.

- રમણલાલ દેસાઈ

- (બ) કહેવતનો અર્થ આપી વાક્યમાં તેનો પ્રયોગ કરો : (ગમે તે બે) (૪)
- (૧) ખાલી ચણો વાગે ઘણો
- (૨) ફૂવામાં હોય તો હવાડામાં આવે
- (૩) ખાડો ખોદે તે પડે
- (૪) બોલે તેના બોર વેચાય
- (ક) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં તેનો પ્રયોગ કરો (ગમે તે બે) (૪)
- (૧) જીવ ચગડોળે ચડવો
- (૨) લોહીનું પાણી કરવું
- (૩) હરખપટ્ટા થઈ જવું
- (૪) ગળથુથીમાં મળવું
-

www.FirstRanker.com